

Tidligere hemmelige advokater kan undtages fra aktindsigt

4. juli 2014

Identiteten på de såkaldt hemmelige advokater – ”tys-tys-advokater” – kan undtages fra aktindsigt, også når advokaterne ikke længere har denne funktion. Det har Folketingets Ombudsmand nu godkendt. De hemmelige advokater beskikkes i forbindelse med aflytninger og andre indgreb i meddelelshemmeligheden i bl.a. sager om PETs efterforskning af terrorisme.

”Justitsministeriet og PET har anført en række sikkerhedsmæssige hensyn som argumenter for at hemmeligholde navnene på tidligere ”tys-tys-advokater”. Jeg har gjort meget ud af at få myndighederne til at forklare realiteten bag disse hensyn, og jeg synes stadig, at spørgsmålet giver anledning til en vis tvivl. Men med de seneste forklaringer, som jeg har fået, har jeg ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte myndighedernes faglige vurdering”, siger Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen.

”Myndigheder bør være selvkritiske”

En journalist fra Jyllands-Posten klagede til ombudsmanden over at have fået afslag på aktindsigt i navnene på de fem seneste – ikke længere fungerende – hemmelige advokater. Journalisten ønskede at undersøge påstande om, at de hemmelige advokater er ”systemvenlige”.

Ombudsmanden undersøgte sagen og stillede Justitsministeriet en række spørgsmål for at forstå det reelle indhold af de begrundelser, som ministeriet havde givet journalisten for afslaget på aktindsigt.

I sin afsluttende udtalelse peger ombudsmanden på, at det har været vanskeligt at få konkrete og forståelige begrundelser frem fra myndighederne. Han bemærker også, at Justitsministeriets synspunkter til dels har skiftet undervejs. F.eks. gjorde Justitsministeriet i en fase af sagen gældende, at det kunne være vanskeligt at rekruttere nye hemmelige advokater, hvis deres navn efterfølgende kunne blive kendt. Dette synspunkt frafaldt ministeriet efterfølgende.

”Sagen illustrerer vigtigheden af, at myndighederne lige fra starten forholder sig kritisk og selvkritisk til, hvad der egentlig er realiteten i de hensyn til f.eks. statens sikkerhed, som ofte påberåbes. Forløbet i denne sag kan efterlade indtryk af, at det ikke helt er sket”, siger Jørgen Steen Sørensen. Han under-

NYHED

streger samtidig, at han har stor forståelse for, at der må være dyb fortrolighed om mange forhold vedrørende PETs arbejde.

Se ombudsmandens udtalelse her.

Yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52

Kontorchef Lisbeth Adserballe, tlf. 33 13 25 12

FAKTA

Hemmelige advokater

I sager, hvor efterforskningen angår overtrædelse af straffelovens kap. 12 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed) eller kap. 13 (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme mv.), kan Politiets Efterretningstjeneste (PET) have behov for at aflytte telefoner mv. Efter retsplejeloven kræver indgreb i meddelelseshemmeligheden retskendelse, og i de nævnte sager beskikkes der til brug for rettens vurdering en advokat for den, som indgrebet vedrører. Denne advokat beskikkes fra den særlige kreds af advokater, som er nævnt i retsplejelovens § 784, stk. 2 (de såkaldt hemmelige advokater).

Offentlighedsloven

§ 31. Retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang det er af væsentlig betydning for statens sikkerhed eller rigets forsvar.

§ 33, nr. 1. Retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til f.eks. forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser.